

LIETUVOS RESPUBLIKOS
2021 METŲ PRIVALOMOJO SVEIKATOS DRAUDIMO FONDO BIUDŽETO RODIKLIŲ
PATVIRTINIMO ĮSTATYMO NR. XIV-121 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1343 15, 21, 22
IR 23 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. V-389 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. birželio 13 d. įsakymo Nr. 278 „Dėl Pavojingų ir ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų, dėl kurių ligoniai, asmenys, įtariami, kad serga pavojingomis ar ypač pavojingomis užkrečiamosiomis ligomis, asmenys, turėję sąlytį, ar šių ligų sukėlėjų nešiotojai turi būti hospitalizuojami, izoliuojami, tiriami ir (ar) gydomi privalomai, sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ COVID-19 liga (koronaviruso infekcija) buvo pripažinta ypač pavojinga užkrečiamąja liga. Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 32¹ straipsnyje nustatyta, kad Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai priklausančių sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojams, kurie organizuoja ir (ar) teikia sveikatos priežiūros paslaugas ypač pavojingomis užkrečiamosiomis ligomis sergantiems pacientams ar vykdo epidemijų profilaktikos priemones ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų židiniuose, nuo karantino visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, kelių savivaldybių ar vienos savivaldybės teritorijoje paskelbimo mėnesio pradžios iki karantino galiojimo mėnesio pabaigos pareiginės algos (darbo užmokesčio) pastoviosios dalies koeficientai arba mėnesinė alga (priklausomai nuo įstaigoje taikomos darbuotojų darbo apmokėjimo sistemos) didinami nuo 60 iki 100 procentų, atsižvelgiant į konkretaus asmens sveikatos priežiūros įstaigos (toliau – ASPI) darbuotojo atliekamų funkcijų pobūdį, sudėtingumą, atsakomybės lygį, darbo krūvį ir veiklos mastą, o šios gydymo įstaigų, sudariusių sutartis su teritorinėmis ligonių kasomis, išlaidos apmokamos Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) lėšomis. Šių išlaidų apmokėjimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. balandžio 30 d. įsakymas Nr. V-1057 „Dėl Asmens sveikatos priežiūros įstaigų išlaidų darbo užmokesčio padidinimui dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) kompensavimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis tvarkos aprašo patvirtinimo“.

2021 m. PSDF biudžeto 05 išlaidų straipsnyje „Sveikatos programoms ir kitoms sveikatos draudimo išlaidoms“ ASPI išlaidoms, susidariusioms dėl darbuotojų darbo užmokesčio padidinimo, kompensuoti buvo numatyta 45,6 mln. eurų. Šiomis lėšomis buvo kompensuota 2020 m. dalis lapkričio ir gruodžio mėn. bei 2021 m. sausio ir dalis vasario mėn. išlaidų. Kita dalis 2021 m. vasario mėn. padidėjusių išlaidų, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 25 d. nutarimu Nr. 1338 „Dėl pagrindinės Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rezervo dalies lėšų skyrimo“, buvo kompensuota PSDF biudžeto rezervo pagrindinės dalies lėšomis. Paminėtina, kad 2021 m. pradžioje PSDF biudžeto rezervas iš viso sudarė apie 298 mln. Eur, iš jų pagrindinės rezervo dalies lėšos – 37,2 mln. eurų. 2021 m. gegužės 11 d. duomenimis, likusi nepanaudota pagrindinės rezervo dalies lėšų suma sudaro 17,3 mln. eurų. Įvertinus 2020 m. lapkričio mėn.–2021 m. kovo mėn. lėšų poreikį ASPI išlaidoms, susidariusioms dėl darbuotojų darbo užmokesčio padidinimo, kompensuoti, prognozuojama, kad pagrindinės PSDF biudžeto rezervo dalies lėšų galėtų užtekti tik kompensacijoms už balandžio mėn. ir dalį gegužės mėn. išmokėti.

2021 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-121 pakeitimo įstatymo projektas ir Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 15, 21, 22 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau kartu – Įstatymo projektai) parengti atsižvelgiant į išaugusį lėšų, reikalingų kompensuoti ASPI išlaidas darbuotojams (padidintam darbo užmokesčiui ir nuo jo mokamiems darbdavio mokesčiams), organizuojantiems ir teikiantiems asmens sveikatos priežiūros paslaugas pacientams, sergantiems COVID-19 liga

(koronaviruso infekcija) (toliau – ASPI išlaidos, susidariusios dėl darbuotojų darbo užmokesčio padidinimo), poreikį. Daroma prielaida, kad karantino laikotarpis Lietuvos Respublikoje 2021 metais truks 6 mėnesius.

2021 metų Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-121 pakeitimo įstatymo projekto tikslas – patikslinti 2021 metų PSDF biudžeto įplaukas, išlaidas ir numatomus lėšų likučius.

Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 15, 21, 22 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto tikslai:

1. sudaryti galimybę atkurti (atstatyti) einamaisiais metais panaudotą pagrindinę PSDF biudžeto rezervo lėšų dalį papildomais valstybės biudžeto asignavimais;

2. sudaryti galimybę PSDF biudžeto rezervo rizikos valdymo lėšų dalį naudoti Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje nurodytiems pagrindinės PSDF biudžeto rezervo lėšų dalies naudojimo tikslams, kai pagrindinė šio biudžeto rezervo lėšų dalis einamaisiais biudžetinėmis metais panaudojama ir jos nebeužtenka numatytoms išlaidoms padengti;

3. nustatyti, kad lėšos, skiriamos PSDF biudžeto rezervui papildyti (sudaryti), nėra laikomos PSDF biudžeto išlaidomis.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymų projektus teikia Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija. Įstatymų projektų tiesioginė rengėja – Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.

PSDF biudžeto rodikliai nustatomi priimant Lietuvos Respublikos PSDF biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymą. 2021 m. PSDF biudžeto įplaukos, išlaidos ir numatomi lėšų likučiai yra patvirtinti 2021 m. PSDF biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymu Nr. XIV-121. 2021 m. PSDF biudžetas – pajamos ir išlaidos – sudaro po 2 478,2 mln. Eur, iš jų:

1. 204,1 mln. Eur skirti Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimais;

2. 1,7 mlrd. Eur skirta asmens sveikatos priežiūros paslaugoms (PSDF biudžeto 01 išlaidų straipsnis);

3. 185,9 mln. Eur skirta sveikatos programoms ir kitoms sveikatos draudimo išlaidoms (PSDF biudžeto 05 išlaidų straipsnis). Iš šių lėšų 45,6 mln. Eur numatyti ASPI išlaidoms, susidariusioms dėl darbuotojų darbo užmokesčio padidinimo, kompensuoti.

Pagal šiuo metu galiojančias Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo 15, 22 ir 23 straipsnių nuostatas Lietuvos Respublikos Seimas gali įstatymu patvirtinti PSDF biudžetui skiriamus papildomus valstybės biudžeto asignavimus, jeigu padidėja PSDF biudžeto išlaidos arba sumažėja šio fondo biudžeto pajamos ir dėl to PSDF biudžetas negali įvykdyti tik šio įstatymo nustatytų įpareigojimų. Taip pat nustatyta, kad PSDF biudžeto rezervą sudaro pagrindinė lėšų dalis ir rizikos valdymo lėšų dalis. Pagrindinę PSDF biudžeto rezervo lėšų dalį sudaro 1,5 procento einamųjų biudžetinių metų PSDF biudžeto pajamų sumos, patvirtintos tų metų PSDF biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymu, o likusios šio biudžeto rezervo lėšos – rizikos valdymo dalį. Šiuo metu nėra numatyta galimybė atkurti panaudotą pagrindinę PSDF biudžeto rezervo lėšų dalį. Taip pat nustatyti kiekvienos PSDF biudžeto rezervo dalies lėšų naudojimo tikslai.

Pagal šiuo metu galiojantį Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo 21 straipsnį, PSDF biudžeto išlaidoms yra priskiriamos išlaidos PSDF biudžeto rezervui papildyti (sudaryti).

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

2021 m. PSDF biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-121 pakeitimo įstatymo projektu nesiūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos, tik patikslinamos patvirtintos PSDF lėšos.

Rengiant patikslintą 2021 m. PSDF biudžetą buvo atlikti šie pakeitimai:

1. 48,5 mln. Eur didinami Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimai;
 2. 26,2 mln. Eur sumažintos PSDF biudžeto lėšos, numatytos PSDF biudžeto 01 išlaidų straipsnyje „Asmens sveikatos priežiūros paslaugoms“, kurios laikinai nepaskirstytos asmens sveikatos priežiūros paslaugoms apmokėti ir dėl kurių panaudojimo sprendimai turėjo būti priimami šių metų antrąjį pusmetį. Šios lėšos perkeliamos į PSDF biudžeto 05 išlaidų straipsnį „Sveikatos programoms ir kitoms sveikatos draudimo išlaidoms“ (ASPI išlaidoms, susidariusioms dėl darbuotojų darbo užmokesčio padidinimo, kompensuoti);
 3. iš viso 37,5 mln. Eur didinamos lėšos ASPI išlaidoms, susidariusioms dėl darbuotojų darbo užmokesčio padidinimo, kompensuoti (PSDF biudžeto 05 išlaidų straipsnis „Sveikatos programoms ir kitoms sveikatos draudimo išlaidoms“);
 4. 37,2 mln. Eur numatyti PSDF biudžeto rezervui papildyti (sudaryti). Šiomis lėšomis bus atkurta pagrindinė PSDF biudžeto rezervo dalis, kuri buvo naudojama ir numatoma panaudoti ASPI išlaidoms, susidariusioms dėl darbuotojų darbo užmokesčio padidinimo, kompensuoti. Lėšos PSDF biudžeto rezervui papildyti (sudaryti) nepriskiriamos PSDF biudžeto išlaidoms, o nurodomos atskirai;
 5. patikslintas PSDF biudžeto rezervo lėšų dydis 2021 m. pradžioje ir 2021 m. pabaigoje.
- Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 15, 21, 22 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu siūloma:
1. įteisinti valstybės biudžeto asignavimus, skiriamus pagrindinei PSDF biudžeto rezervo daliai atkurti, kai einamaisiais metais ši rezervo dalis panaudojama;
 2. nustatyti, kad einamaisiais metais panaudota pagrindinė PSDF biudžeto rezervo lėšų dalis gali būti atkuriamą skirtais papildomais valstybės biudžeto asignavimais ir gali sudaryti daugiau nei 1,5 procento einamųjų biudžetinių metų PSDF biudžeto pajamų sumos;
 3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu (nutarimu) leisti rizikos valdymo dalies lėšas naudoti nustatytiems pagrindinės PSDF biudžeto rezervo dalies tikslams įgyvendinti, kai pagrindinė PSDF biudžeto rezervo lėšų dalis einamaisiais biudžetiniais metais panaudojama ir jos nebeužtenka numatytioms išlaidoms padengti;
 4. nustatyti, kad lėšos, skiriamos PSDF biudžeto rezervui papildyti (sudaryti), nėra laikomos PSDF biudžeto išlaidomis.
- Priėmus Įstatymų projektus, PSDF lėšomis bus galima nenutrūkstamai kompensuoti ASPI išlaidas, susidariusias dėl darbuotojų darbo užmokesčio padidinimo.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Priėmus Įstatymų projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Įstatymų projektai nesusiję su įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Įstatymų priėmimas užtikrins nenutrūkstamą sveikatos priežiūros išlaidų apmokėjimą PSDF biudžeto lėšomis.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams?

Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Teikiamu 2021 m. PSDF biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-121 pakeitimo įstatymo projektu keičiamas Lietuvos Respublikos 2021 m. PSDF biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymas Nr. XIV-121. Kartu su Įstatymo projektu turi būti priimtas ir Lietuvos Respublikos

sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 15, 21, 22 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Kitų teisės aktų priimti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Ar Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekte neapibrėžiamos sąvokos ir jas įvardijantys terminai.

11. Ar Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymų projektai neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įstatymo lydimųjų aktų, – kas ir kada juos turėtų parengti, šių aktų metmenys.

Įstatymams įgyvendinti atsiradus poreikiui reikės priimti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą dėl PSDF rezervo rizikos valdymo dalies lėšų skyrimo rezervo pagrindinės dalies naudojimo tikslams.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Detali informacija apie papildomų valstybės biudžeto lėšų poreikį buvo pateikta rengiant 2021 m. PSDF biudžeto projektą. Papildomai numatomi 48,5 mln. Eur valstybės biudžeto asignavimų.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Projektų rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Reikšminiai projektų žodžiai: „sveikatos draudimas“, „biudžetas“, „Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rezervas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.
